

Rigsdagstidende.

1850.

Forhandlingerne paa Folkethinget. № 93.

28de Møde.

Torsdagen den 7de Marts.

(Fortf.)

Monrad (fortsat): Heri ligger, mine Herrer! egentlig det, som paa saa mange Steder har fremkaldt en saa grundet Besværing over, at man er gaaen Godseierne meget for nær, det er, at den falder med lige stort Tryk paa dem, om de oppebære meget store eller meget smaa Indtægter af Fæstegaardene, at den falder med lige Tryk paa den billige Godseier, som har taget sært Hensyn til de fra hans Forfædre nedarvede Skikke, og paa dem, som kun have kjøbt dem paa Speculation og have søgt at drive det Meste ud af dem. Ved saaledes at lægge Skatten paa selve Gods-eiernes Eiendom, og ikke paa Godseiernes Indtægt af Fæstegodsset, kommer man ind eller rettere er man vedbleven paa den urigtige Vej, som Krigsskattsloven har betraadt. Jeg skal nu gaae over til det andet Hovedpunkt med Hensyn til Forandringer i Krigsskattsloven; det angaaer Geistlighedens Deeltagelse i disse Byrders Udredelse. Ogsaa der forekommer det mig, at Forholdene maaskee ikke altid ere blevne bedømte paa en rigtig Maade. Jeg vil da for det Første bemærke, at Geistligheden har den samme Fordeel som Godseierne dert, at den ikke udreder Tiende af de Jorder, som den har til Brug, men at den selv oppebærer alle 3 Tiender af dem. Jeg vil dernæst bemærke, at Geistligheden ligesom Godseierne giver færre Skatter af Jorderne, og de maae altsaa give større Nettoindtægt, men jeg maa paa den anden Side bemærke, at der gjælder om Geistligheden, hvad der gjælder om Fæstebonden, at den Geistlige ikke er Eier af sin Jord, men at han kun er Bruger af Jorden, og at han derved berøves de Midler til at kunne reise de nødvendige Midler til at udrede Skatten, som en Eier

altid mere eller mindre har i sin Haand. Jeg antager nemlig, mine Herrer! at Krigsskatten væsentlig bør grundes paa Indtægt, men jeg antager tillige, at det vilde være en Uretfærdighed, om der ikke toges noget Hensyn til, om den, der skal udrede Krigsskatten, er Eier eller Bruger. Det gjør for mig en stor Forskjel, om den Mand, som har 2000 Rbd., har dem enten som Rente af en Capital eller som en aarlig Fortjeneste, han har af sit Arbejde. Der er mange Ting, som den Mand, der har dem som Rente af sin Capital, ikke behøver, og som den Anden behøver; han behøver ikke at spare op til sin Eiendom, han behøver ikke at tænke paa Overlevelsesrente for Konen eller Livrente for Børnene o. s. v.; det gjør en stor Forskjel; jeg mener derfor, at det kun er Retfærdighed og Billighed, naar man tager Hensyn til, at Geistligheden ikke er Eier, men Bruger af sin Jord. Jeg kommer dernæst til en anden Bemærkning, det er nemlig den, at Geistligheden, som har Mensalgaarde, at der ofte paa dem er faldet særdeles store trykkende Byrder, Byrder, som ikke kunne retfærdiggjøres ved det, som jeg har anført med Hensyn til Godseierne. Det har dernæst for mange af Geistligheden været særdeles trykkende at udrede Skat af Tienden efter de tiendeydende Lønder Hartkorn, da de tiendeydende Lønder Hartkorn afgive aldeles forffjellige Indtægter, saa at de beløbe sig til det Dobbelte, til det Tredobbelte paa det ene Sted mod paa det andet. Jeg troer, at det er en rigtig Vej, som vore Fædre betraadte, idet de matriculerede Tienden, idet de beregnede Tienden til Hartkorn efter den virkelig indbragte; jeg troer ikke, det vilde være meget vanskeligt at foranstalle en saadan Matriculering af Tienden, thi for den aller største Deel veed man jo, hvad Tienden indbringer, og jeg troer ikke, at det vilde være forbundet med saadanne overordentlige Vanskeligheder